

הקומוץ רבה פרק שלישי מנחות

יח.

עין משפט גזר מצוה

ד מ"י פ"ב מנ"ל מתיקין
ה"ל:
ב מ"י ט"ס הלכה י'

שיטה מקובצת

[א] למצות מדריו כי למצות
מדריו: [ג] עד אחת: [ד] הן
ר' הן: [ז] שנית לך משנת:
[ח] אבידתו איהו נמי פלוגתא:
[ט] מפני פלוגתא: [י] אבידתי
דהדר: [יא] שפתה: פירשה:
לדאר אפייתו כי משמע
מדרו פי דאין פתיחה
במנחת סולת כי אם במנחת
הנאפת כמו מחבת או
מחושט וכך פ"י בחומש
לוקמן משמע דברון באות
צחות אלא שמתנחת סולת
היתה נקצפת קודם אפיה
ו"מ"פ בכולן היתה פתיחה:
ע"ע פ"ב מנ"ל מתיקין: [יג] וכן ר' הן:
[יד] דברי הכל פסול אתייהו
ליוסף הבבלי מ"ה החוורת ל'
אבידתי אה: אות ה' ויתבי
ל"י נמחק: [טו] פסול: איהו
נמי ר' אלעזר בן שמעי:
פלוגתא קאמר ליה. כשאר
התלמודים שלא הדרו ליוסף
הבבלי דדברי הכל פסול:
[טז] נמי לדברי: [יז] סולת
וחוד ויצק שמן ויבולל:
ע"ן לא יצק: [יח] מו"ה
שמחה: [יט] ופתחת פתים
מרוכות: [כ] הוא אבגודו
צ"ק בירקא במנחת:
[כא] מקצת שחור ושנה במנחת
אינו אלא לעכב ל"א דכתיב
וישאר שחור: [כב] ויחידה: ופי'
זה לא נודעו לרבינו גי' נסיו
דא"כ הוה ליה ליפטר במנחת
ולא עד אחת הוה גריס עד
לאחר פי עד מאד וחבירו
בבחיטא פריש השחור הפסל
בחוטפתא אבר רבי פנס
אחת היינו [וישבים] לפני
ר' אלעזר והיה יושב לפניו
אסי הבבלי והיה חביבו לו עד
לאחת. קצתה: [כג] לא יצק
לא בלל. ג' מתנתן שכן היו
שם אחד מתן שון קודם
הפולת ואח"כ נתון שמן
ובלל והוה חבילה ואח"כ
נתנת שמן ולישית ושמה
צ"ק ולא דקדק לשנות
כסדר שהיו חבילה קודם
צ"ק והוה לא מלח:

ור' יהודה סבר בהנך פליגי דלהיא דרבי הכל
פסול מאי מעמא גזירה מקצת דמו אטו כל
דמו וי"ל לשמות כל דמו נמי לא משמעת שלא ישעה
זריקה כלל אלא אחר זריקתה ישמה וז"ל **א** לאכול אלאי מודים לייגור
אטו כל אימורים דהו פסולא דאורייתא וי"ל דהיא נמי אפשר
צאלילה לאחר שהענין למחר או להוסיף
האור שאינם אלא לזיין בעלמא ולא
דמי להניח דמשמע שלא ישעה זריקה
כלל ועוד צאימורים לא מייפסול
מנת להניח אימורין למחר או להוסיף
לחוק היה פוסל ר' יהודה דמתן
צוצחים צפרק כל הפסולין (דף
לה): ושמה טעמא משום דגזר להניח
כל האימורים אטו להניח כל דמו:
עד אחת. צמילת סתרים דרבינו
נסים גריס עד לאחת פירוש
עד מלח דמתרגמינן מלח למלח
ו"מ"ע עד אחת עד הנפש שנקראת
כ' יחידה והשתא משמע הכל דמו:
למד הרבה מרבי אלעזר בן שמעי
וקשה דכקוף הערל (במט' ד' פ"ג) אמר
רבי כשהלכתי ללמוד תורה אצל רבי
אלעזר בן שמעי צברו עלי תלמודי
כתרגולין של צית צוקיא ולא הניחו
לי ללמוד אלא דבר אחד צמסמתי
ושמה מעשה זה היה אח"כ מדע
דהס קאמרי ללמוד קורה והכל קאמרי
למנות מדומין: **א**לא **א**עולם דרבי
הבב **א**מרי אהנינ'. לפי משקנה לו לא
נוכל להוכיח לשום תנא פיגול **א** כר'
אלעזר ומימה דפ"ז צוצחים (דף טו):

ור' יהודה סבר בהנך פליגי דלהיא דרבי הכל
פסול מאי מעמא גזירה מקצת דמו אטו כל
דמו וכל דמו פסולא דאורייתא דתניא **א** אמר
למחר דרבי יהודה אי אתם מודים לי שאם הניחו
למחר שפסול חישב להניחו למחר נמי פסול
ואתא ר' אלעזר למומר אף בו ר' אלעזר פוסל
וחכמים מבשרין וסבר ר' יהודה להניח מדרמו
למחר דרבי הכל פסול דאורייתא אמר רבי
כשהלכתי **א** למצות מצותי אצני ר' אלעזר בן
שמעי ואמרי לה למצות מדרותיו של ר' אלעזר
בן שמעי מצאתי יוסף **א** הבבלי יושב לפניו
והיה חביב לו ביותר עד **א** לאחת אמר לו רבי
השוחט את הזבח להניח מדרמו למחר מהו
א אמר לו כשר ערבית אמר לו כשר שחרית
אמר לו כשר צהריים אמר לו כשר מנחה אמר
לו כשר אלא שר' אלעזר פוסל צהבו פניו של
יוסף הבבלי אמר לו יוסף כמדומה אני שלא
ביווננו שמועתינו עד עתה אמר לו **א** רבי
הן אלא שר' יהודה פסול שנה לי וחוורתי
על כל תלמודיו ובקשתי לי חבר ולא מצאתי
עכשיו ששנית לי פסול החוורת לי אבידתי זלגו
עיניו דמעוה של רבי אלעזר בן שמעי אמר
אשריכם תלמידי חכמים שדברי תורה חביבין
עליכם ביותר קרא עליו המקרא הוה **א** מה
אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי וגו' הא
מפני שר' יהודה בנו של ר' אלעאי ורבי
אלעאי תלמידו של ר' אלעזר **א** לפיכך שנה
לך משנת רבי אלעזר ואי סלקא דעתך דרבי
הכל פסול אהנייה מאי החוורת לי **א** אבידתי
איהו פלוגתא קאמר ליה אלא מאי כשר ור'
אלעזר **א** פסול פוסל אהנייה אי הכי מאי הא
מפני **א** (פלוגתא) אגן נמי פלוגתא קא
מתנינן אלא לעולם דרבי הכל פסול אהנייה
וכמא החוורת לי אבידתי **א** דהדר ליה מיהא שום
א פסולות בעולם: **א**מתני' **א** לא יצק בלל
ולא פתת ולא מלח ולא הניף לא הגיש או
א שפתתן **א** פתים מרובות ולא משחן כשיירה:
אגמ' **א** מאי לא יצק אילומא לא יצק בלל
עיבובא **א** כתב בה אלא לא יצק **א** בהן
אלא זר אי הכי לא בלל נמי לא בלל
בהן אלא זר הא לא בלל כלל פסולה
והתנן

ור' יהודה סבר דמטו דמשק צמירי דלאו
אורייתא אכל צלהיא דרבי הכל פסולה: גזירה.
דמשקצ להניח
מנחת דמו אטו כל דמו וכל דמו פסולא דאורייתא
הוא כדמפרש
במסכת צוצחים צ' כל הפסולין (דף לו).
למנות מדומין ליעד מילוי תלמודי
ולשלא ספיקותי: **למנות מדומין**. ללמד
ולמנות מה שר' אלעזר חכם ממני:
והיה חביב. יוסף דרבי אלעזר
וספריו **א** למנות עד שהגיעו להלכה
אחת של צוצחים. לשון אחר והיה חביב
ליוסף כל מה שרבי אלעזר מלמדו
עד שהגיעו להלכה אחת: **לכבו פניו**.
מתנת משמה: **שלא כיווננו שמועתיו**.
כלומר ולא סליק לך אליבא דהילכתא
כל דאמרי לך עד שמא: **א** רבי הן.
כוונת וכוונת אלא משום הכי להניח
פני השמא שר' יהודה פסול שנה
לי: ולא מלאטי. והיינו ממיתרא
שמה שחכמי: **הא מפני**. הא משמע
לשון טעם. כלומר הרי מפני שרבי
יהודה בנו של רבי אלעאי ורבי
אלעאי תלמידו של רבי אלעזר
כדאמרי' במסכת סוכה צפרק הישן
(דף טו): מעשה צרבי אלעאי שהלך
להקביל פני ר' אלעזר כו': **שנה לך**
משנה רבי אלעזר. ולא שהלכה
בן אלא חביבה היתה עליו ושנה לך:
ואי סלקא דעתך רבי יהודה דרבי
הכל **א** פסולה **א**תנייה. לרבי יוסף
הצבילי מאי החוורת לי אבידה הא לא
אמר ר' אלעזר בן שמעי כר' יהודה
קשיא למאן דאמר לעיל ר' יהודה
סבר פסול דרבי הכל פסול י':
אלא מאי. אהנייה ר' יהודה כשר
לרבנן ור' אלעזר פוסל א"כ מאי
אמר מפני דמשמע מפני שחביבה עליו
שנה הא פסול שהלכה בן היא הא אגן
נמי **א** דרבי ר"א בן שמעי פלוגתא
מתנינן לר' יהודה (צוצחים דף לו):
מתני' לא יק. היינו זיקה
אחרונה צמטילה נותן שמן צבלי
ואח"כ סולת י' וזולל וחחר ויוצק
שמן והי ספר צב' אלו מנחות
נקמנות (לקמן ע"ד): **י**ו (לא יק) לא
בלל כשר. ובגון שנתן כל הלוג
צמתן הראשון שהוא קודם לעשייתה
דא"כ **א** חסר שמה אמר צב' קמא
(לעיל י'). פסולה: **לא פסל**. **א**שנמח
פחות אחת פתים **א** וע"ג דצמנחת
מנחת הוא דכתיב ה"ה לכל המנחות
הנאפות תמילה כגון מנחת ומרחת
ומחפה שכולן צלות עשר וע"ג ומנחה
לפותתן כולן ואח"כ קומץ וזה אם לא

[א] וצוחים לו: [ב] וחסותא
דכחיה ספ"ג: [ג] וצחית אמר
לו כשר צהריים כי מנחה פי
ערבית א"ל כשר אלא שר"א
ב"ל ויהי צמסמתי: [ד] מאי
הא מפני הא אגן. צ"ק.
[ה] פסול צב"י: [ו] ולקמן כ'
[ז] לא יצק: [ח] בלל: [ט] צב"י.
[י] פסולות **א** שנתן כ'
אפייתן פתתן וקומץ שנתן
כו' כגון משנת ומחפה כ'
צ"ק. [יא] ויקח צב".
[יב] ויעמוד **א** לאכול
החומרים לגור. צ"ק. [יג] לרבי.
צ"ק. [יד] והא קח משכב כ'
האמריים ומהלך לאחל
דמס כ' צ"ק. [טו] מני שמואל.
[טז] ואלעזר שר' אגן.
[יז] ונפשו שם לא מוכר ומה
אלא כי אהא שם לא נתיב
קמן והקטרו גם בגימטא שם
שמדת אהמיה גם משמע
צמסמתי גם כ"מ כפי דין
טו מנ"ל סוכה שר המיק
המנחה והמנחה לו מוכר מתן
מנחה ולדמי שם סמסמתי
כפ: ד"ה מנחה וכו' התיקון
תות' קח והניח קמן ומה
והקטרו ע"ש כ"ה להא ליהא
דנפשו הית קצתו בהשעה
דטעט טו. וכן גם דמס:

תורה אור השלם

1. מה אהבתי תורתך כל
היום היא שיחתי
התיקין י'

הגהות הב"ח

[א] גמ' ר' אלעזר פוסל
אהנייה מלי' ויתב פסול
מתוך: [ב] דר"י דיה לא
היה וכו' שמתני' ספ"ג
ואח"כ מ"ה פתים מרובות
פתיחה לחת:

מוסף ש"י

אי אתם מודים לי שאם
הניחו למחר שפסול.
דלם נפסול לשיבת התמה
(נפסול כ"ע)

פתת אלא כדי קמילתא כשר כדאמרין צאלו מנחות (לקמן דף ע"ה): **לא**
הניף. צמנחת חוטא **א** וקנאות דטעויות מנופה צפרק כל המנחות
(ספ"ה): **לא הגיש**. צקן דרומית מערבית כדמפרש צמטמתא **א** יט: [ב]:
אי פספסה. ולאחר אפייתן פותתן וקומץ כדמפרש צאלו
מנחות (לקמן דף ע"ה). ופתתן **א** מרובות גדולות יותר מדיין המפורש
צאלו מנחות נקמנות (ספ"ד דף ע"ה): מנחת ישראל כופל אחד לשנים ושנים ל': **ולא משקן**. אומן העטויות משיחה כדכתיב ורקיקי מנחות משוחים
צמתן (ויקרא י'): **גמ' עובבא חביב צב**. דהא **י** נאמר זיקה צמנחת הסולת ושנית צמנחת פתתן וקמץ וקמץ (דף כ') דלין
י שחזירי ושהי הכתוב צמורת מנחה אינו אלא לעכב. אי נמי דכתיב (ויקרא ג') וילקט עליה שמן מנחה היא הנחה ולא שלא
ילק מנחה דבר היא עיבובא. ואף על גב דדרשינן ליה צאלו מנחות (לקמן דף ע"ה). למעוטי מנחת מחפה מליקה שמעינן נמי עובבא מנייה:

לא דקדק כסדר דמנופה קודמת למליחה כדתניא **א** סוטה (דף ט"ו). והניף
והגיש קמץ ומלח והקטיר ועוד אמרינן צמנחת לקמן (דף כ') דלין
לומר לא מלח כהן אלא זר וכי תעלה על דעתך שזר קרב אכל
מנחת והיינו משום שהיתה המליחה אחר תנופה והבשלה:
כי
צאלו מנחות נקמנות (ספ"ד דף ע"ה): מנחת ישראל כופל אחד לשנים ושנים ל': **ולא משקן**. אומן העטויות משיחה כדכתיב ורקיקי מנחות משוחים
צמתן (ויקרא י'): **גמ' עובבא חביב צב**. דהא **י** נאמר זיקה צמנחת הסולת ושנית צמנחת פתתן וקמץ וקמץ (דף כ') דלין
י שחזירי ושהי הכתוב צמורת מנחה אינו אלא לעכב. אי נמי דכתיב (ויקרא ג') וילקט עליה שמן מנחה היא הנחה ולא שלא
ילק מנחה דבר היא עיבובא. ואף על גב דדרשינן ליה צאלו מנחות (לקמן דף ע"ה). למעוטי מנחת מחפה מליקה שמעינן נמי עובבא מנייה:
והתנן